

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Norragatan 17
Ax-22100 Mariehamn
Tel: +358 18 528 600, Fax: +358 18 528 601
Hemsida: www.mpn.ax

BESLUT

Ärendenummer

MPN-02-15

Beslutsdatum

26.09.2007

Postningsdag

02.10.2007

Sökanden

Saltviks kommun
Lillängs 14 Nääs
Ax-22430 Saltvik

Ärende

Saltviks Returdepå Ab ansöker om miljötillstånd för avslutning av deponi på fastigheten Returdepå RNr 19:0 i Ödkarby i Saltvik. I ärendet ingår en avvecklingsplan, vilken har utförts av Terrana Ab den 6 maj 2002. Ärendet har sedermera överförts på Saltviks kommun.

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 11 § landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan kallad miljöskyddslagen, och 6 kap. 17 § samt 20 § punkt a i vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan kallad vattenlagen. En skyldighet att avsluta deponin följer av 8 § landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall, nedan kallad deponeringsförordningen. Prövningsförfarandet följer därmed övergångsbestämmelserna i 27 § deponeringsförordningen.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Saltviks kommun miljötillstånd för avslutning av deponi på fastigheten Returdepå RNr 19:0 i Ödkarby i Saltviks kommun med stöd av 24 § i miljöskyddslagen. Se karta i bilaga 2.

Ersättning

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § i vattenlagen. Nämnden beslutar att i tillståndet givna villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan ersättningsgill skada som avses i 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen. Beslut om ersättning för miljöskador enligt 60 § miljöskyddslagen faller inte inom ramen för nämndens behörighet utan prövas av domstol.

Giltighet

Tillståndet gäller tillsvidare. Deponin kan endast anses som definitivt avslutad när tillsynsmyndigheten utfört en inspektion på platsen och godkänt avslutandet i enlighet med 22 § deponeringsförordningen. Efter godkänd avslutning skall tillståndshavaren inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkoren enligt 28 § 2 mom. miljöskyddslagen gällande efterkontroll dock så att första ansökan om revidering

skall inlämnas senast 5 år från att detta beslut vunnit laga kraft. Till revideringen skall framställas utredning om täckningens utformning och skick, förslag till fortsatt kontrollprogram, sammanställning av analyser från utförda kontrollprogram, samt en uppföljning av lakvattenreningens effektivitet utgående från insamlade analysresultat.

Miljökonsekvensbedömning

Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning. Miljöprövningsnämnden har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 23 och 28 §§ vattenlagen samt 20 § deponeringsförordningen.

1. Avslutning och sluttäckning av deponin skall ske i enlighet med den avslutningsplan som Terrana Ab upprättat per 6 maj 2002 samt följa villkoren i detta beslut.

En miljöplan för sluttäckning av deponin, innehållande detaljer om bl.a. tätskiktets konstruktion och material samt rotzonens upprustning, skall utföras och godkännas av tillsynsmyndigheten innan avslutningsarbetet får påbörjas.

26 § miljöskyddslagen, 37 § deponeringsförordningen, 4 kap. 7 § vattenlagen

2. Sluttäckning och utförda arbetsmoment skall dokumenteras under tiden som arbetet utförs. Flyttning av avfallsmassor kan ske vid behov men varken hanteringen eller omhändertagandet får ske så att omkringliggande orörd mark eller vatten påverkas av massorna. I fall farligt avfall framkommer vid flyttning av massor eller vid arbetet skall det farliga avfallet avlägsnas och omhändertas på ett godkänt sätt. I miljöplanen skall anges hur och vart man kommer att föra farligt avfall från området. Mottagare av avfallet och dess omhändertagande skall dokumenteras.

25 § punkt 2 miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen

3. Tillståndshavaren skall svara för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. En miljöansvarig person skall utses och personens namn och kontaktppgifter skall meddelas till tillsynsmyndigheten. Kontaktpersonen skall ansvara för att rapportering till myndigheten sker under hela avslutningsarbetet och efterbehandlingen av deponin.

23 § miljöskyddslagen, 23 § deponeringsförordningen

4. Deponins sluttäckning skall följa sluttäckningsplanen och planritningen F123.101 (reviderad). Utformningen av tätskiktet på deponierna skall uppfylla kravet på att lakvatten som passerar tätskiktet inte överskrider 50 liter/m² per år för deponier som mottagit hushållsavfall/icke-farligt avfall.

22 § och 25 § punkt 4 miljöskyddslagen, 21 § deponeringsförordningen, 4 kap. 2, 7-8 §§ vattenlagen

5. Tillståndshavaren skall förhindra förorening av området genom att anlägga och upprätthålla fungerande system för avledning av ytvatten, insamling och behandling av lakvatten samt skydd mot förorening av grundvattnet. Tillståndshavaren är skyldig att vidta åtgärder för att förhindra utbredning och miljöeffekter från utsläpp av lakvatten. Olyckstillbud skall omedelbart åtgärdas.

Nackdiken, djupdränering samt avledningsdiken inklusive dräneringsrör och tillhörande brunnar skall utformas i enlighet med detaljritningarna F123.101

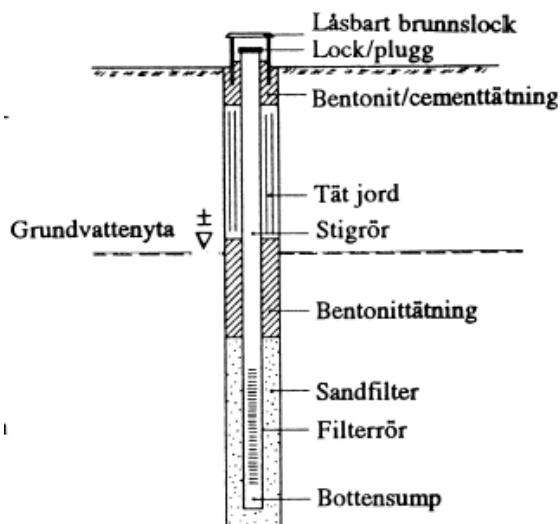
(reviderad), se bilaga 3, och F123.102 (reviderad), se genomskärning i bilaga 4, så att en effektiv och kontrollerad lakvattenuppsamling kan ske. Djupdränering skall utföras enligt planen och lakvatten från dräneringen skall ledas till en fungerande rotzonsanläggning.

Lakvattensystemets funktion skall säkerställas genom noggrant anläggande, kontinuerlig skötsel och övervakning av en ansvarig person. En fungerande rotzonsanläggning enligt detaljritning skall finnas och beakta följande;

- Dimensionering av rotzonen kan beakta de förändringar som detta besluts samtliga villkor leder till varvid storleken på rotzonens yta får planeras efter ny teoretisk lakvattenavrinning. En förändring av ytan/utformning skall framföras i miljöplanen och godkännas av tillsynsmyndigheten.
- Botten på rotzonsanläggningen, tätskiktet, skall anläggas minst 25 cm över högsta grundvattennivån. Behandlingsytan skall bestå av minst 1 meter tjockt jordskikt för att undvika problem med att växternas rötter växer igenom tätskiktet.
- Rotzonen måste underhållas kontinuerligt så att dess funktion och uppsamlade förmåga bibehålls. Vid behov skall ny växtlighet planteras samt felaktig eller oanvändbar växtlighet bytas ut. Rotzonens skötsel skall dokumenteras.
- Då rotzonen renoveras skall det befintliga uppgrävda materialet hanteras kontrollerat och läggas inom deponins uppsamlade lakvattensystem eller föras till godkänd mottagare av ifrågavarande massor baserat på massornas innehåll av förorenande ämnen.

25 § punkt 5 miljöskyddslagen, 4 kap. 7, 8 och 8a §§ samt 6 kap. 28 § vattenlagen

6. Grundvattenkvalitet skall fastställas enligt kontrollplan i villkor 7. För detta skall de grundvattenrör som installerats av Ålands vatten & miljöprovtagning, se bilaga 5 och 6, användas. Rör som används vid observation av grundvattennivå samt provtagning skall vara utformade och dimensionerade enligt nedanstående figur och anvisningar:

- Röret skall vara minst 50 mm i diameter för möjliggörande av provtagning.
- Rörets filterdel skall vara 700 – 2000 mm lång. Röret skall neddrivas så att filterdelen lokaliseras under årsmedelgrundvattennivån.
- Filterrörets slitsstorlek bör motsvara d_{10} för filtermaterialet, dvs. 90 % av materialet i sandfiltret skall ha större kornstorlek än slitsarna.
- Filtermaterialet (sandfiltret) som omger rörets filterdel bör ha en genomsnittlig kornstorlek (d_{50}) som bör vara dubbelt så stor som den omgivande jordens och vara ensgraderat med ett graderingstal (d_{60}/d_{10}) mellan 2 och 3.
- Ovanför grundvattenytan tätas runt röret med tät jord och vid markytan tätas mellanrummet mellan röret och borrhålet, t ex med cement, för att undvika inträngande ytvatten.

25 § punkt 5 miljöskyddslagen, 20 & 23 §§ deponeringsförordningen, 4 kap. 7, 8 §§ vattenlagen

7. Kontroll av lakvattnets, ytvattnets och grundvattnets tillstånd på och kring deponiområdet skall utföras kontinuerligt under efterbehandlingsfasen.

En kontrollplan skall upprättas och föras till tillsynsmyndigheten för godkännande. Kontrollplanen kan fogas till miljöplanen och lämnas till tillsynsmyndigheten som ett enda dokument. I kontrollplanen skall anges vilka åtgärder som vidtas då misstanke om att lakvattenförorening i yt- och grundvatten i området förekommer.

Kontrollplanen skall innehålla ett provtagnings- och analysprogram utgående från det förslag som upprättats i avslutningsplanen där åtminstone följande skall ingå;

- a) Prov på lakvattnets sammansättning (beskaffenhet) skall analyseras minst fyra (4) gånger per år jämt fördelat under hela året. Provtagning skall ske i minst två (2) provpunkter, en före och en efter lakvattenrening i rotzon så att reningsgraden kan beräknas utgående från provresultaten för basanalyserna totalfosfor (tot-P), totalkväve (tot-N), ammoniumkväve ($\text{NH}_4\text{-N}$), biologisk syreförbrukning (BOD_7) och kemisk syreförbrukning (COD_{Cr}). COD_{Cr} kan efter parallellanalys ersättas av TOC. Därtill skall åtminstone basanalyserna temperatur, pH, ledningsförmåga (konduktivitet), suspenderade ämnen, syrgas, klorid, kalium, bor och vattenflödet mätas.

Specialanalyser för lakvattenmarkörerna PAH (summan av carcenogena polyaromatiska kolväteföreningar), EOX (extraherbara halogenerade organiska ämnen), PCB (polyklorerade bifenyler), Fenol (främst nonylfenol), ftalater samt järn, kvicksilver, kadmium, bly, krom, nickel, mangan och koppar skall utföras en (1) gång varvid provresultatet utvärderas. De analyser som visar förhöjda halter vid provtagningen skall fortsättningsvis provtas 1-2 ggr per år och de övriga tas som stickprover vid behov eller minst omväxlande vart tredje (3:dje) och vart femte (5:te) år.

- b) Ytvatten skall provtas på samma sätt som lakvattnet i punkt a. Provtagning av basanalyserna skall ske i minst en (1) provpunkt fyra (4) gånger per år. De specialanalyser som visat förhöjda värden vid utvärderingen av första provtagningen skall utföras en (1) gång per år i en (1) provpunkt och de övriga specialanalyserna provtas vid behov eller minst omväxlande vart tredje (3:dje) och vart femte (5:te) år. BOD_7 mäts endast två (2) ggr per år, en gång på

vintern och en gång på sommaren. Vid misstanke om att förorenat lakvatten breder ut sig i omgivningen skall fler provpunkter analyseras i enlighet med ovanstående.

- c) Grundvatten skall provtas på samma sätt som lakvattnet i punkt a med undantag av vad som stadgas om mätning av vattenflödet, BOD₇, totalkväve och totalfosfor, vilka inte provtas i grundvatten. Grundvattennivån skall alltid fastställas vid provtagning. Provtagning skall ske i minst tre (3) provpunkter två (2) gånger per år och de specialanalyser som visat förhöjda värden vid utvärderingen av första provtagningen skall därefter utföras en (1) gång per år och de övriga specialanalyserna analyseras vid behov eller minst omväxlande vart tredje (3:dje) och vart femte (5:te) år. Grundvattenrörens utformning skall alltid vara korrekt installerade enligt godkänd praxis för att provtagning skall godkännas. Tillsynsmyndigheten skall vid behov kontrollera godkänna utformningen av grundvattenrören innan provuttag sker.

Prov skall tas med iakttagande av god laboratoriesed under förhållanden som är representativa för verksamheten och av provtagare som är godkänd av tillsynsmyndigheten. Proven skall analyseras av ett ackrediterat laboratorium (ISO 9000, En 45000, ISO/IEC 17025 eller motsvarande) och följa den provtagningsmetodik som anges i kontrollprogrammet.

Kontrollprovtagningen skall sammanställas och utvärderas årligen och därefter skickas till tillsynsmyndigheten tillsammans med en lista över eventuella åtgärder som vidtagits.

25 § 1 mom., 26 § 3 mom. miljöskyddslagen, 6 kap. 28 § vattenlagen, 20 & 23 §§ deponeringsförordningen

8. Efter sluttäckning utförts i enlighet med villkoren skall avvägning av deponin och inmätning av faktiska höjdförhållanden utföras och anges på ritning. Ritningen skall tillsammans med samtliga dokument, journaler och utredningar som utförs under avslutningsarbetet tillställas tillsynsmyndigheten för utvärdering och avslutningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Därefter utför tillsynsmyndigheten en inspektion och utvärderar rapporterna samt beslutar om godkännande av avslutningsarbetet.

26 § miljöskyddslagen och 22 § deponeringsförordningen

9. Efter godkännande av avslutningsarbetet pågår efterkontrollfasen så länge som tillsynsmyndigheten kräver det med beaktande av den tid under vilken deponin kan utgöra en risk för miljön.

23 § deponeringsförordningen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat ansökan om miljötillstånd och provat förutsättningarna för tillstånd enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd samt miljötillstånd och den övriga lagstiftning som nämns i 11 § samma lag. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen och bestämmelserna i landskapslagen (1998:82) om naturvård. Miljöprövningsnämnden konstaterar att verksamheten med iakttagande av de i tillståndet givna villkoren uppfyller förutsättningarna för tillstånd i 22-23 §§ miljöskyddslagen, 6 kap. 4 § vattenlagen samt 27 § deponeringsförordningen.

Tillståndet har med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 23 samt 28 §§ vattenlagen samt 20 § deponeringsförordningen förenats med sådana villkor som är nödvändiga för att förutsättningarna för tillstånd skall vara uppfyllda. Vid fastställande av villkor har de allmänna miljöskyddsprinciperna beaktats i den mån det inte har ansetts oskäligt att uppfylla dem.

Prövning av platsvalet för avslutningen av befintlig deponi sker enligt 4 kap. 6 § vattenlagen. För befintlig deponi kan dock avsteg göras från förordningens krav på lämplig lokalisering enligt 31 § deponeringsförordningen i lydelsen som följer av (2001:76). En erforderlig avslutningsplan för verksamheten har tillställts miljöprövningsnämnden och Saltviks kommun uppfyller därmed kriterierna för tillstånd att avsluta verksamheten enligt övergångsbestämmelserna i 27 § deponeringsförordningen (2007:3).

Området där deponin är belägen utgör inget vattenskyddsområde enligt 5 kap. 3 § vattenlagen. Området är inte heller föremål för några sådana kvalitetsnormer som avses i 5 kap. 4 § samma lag. Enligt 4 kap. 7 § vattenlagen är sökanden skyldig att iaktta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Enligt 4 kap 8 § vattenlagen är utsläpp till grundvatten av vissa farliga ämnen förbjudet. Genom 1 § vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland krävs tillstånd för att till ytvatten få släppa ut vissa farliga ämnen. Verksamhetsutövaren åläggs i tillståndsvillkor att anlägga ett system för skild avledning av rent ytvatten, avledning av lakvatten till rening i rotzonsbädd samt att skydda mot förorening av grundvattnet genom att anlägga grundvattenrör för kontinuerlig uppföljning av deponins miljöpåverkan. Kraven på skyddsåtgärder har ställts så att grundvattnet och vattenmiljön i omgivningen skadas så litet som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt varvid nyttan att avsluta deponin på området befinner sig överstiga den olägenhet verksamheten riskerar att medföra för vattenmiljön i omgivningen.

Nämnden har beslutat att vid avslutningen skall ett krav på tätskiktets genomsläpplighet på maximalt 50 liter per m² och år gälla för deponier som mottagit hushållsavfall eller icke farligt avfall. Kravet följer av 21 § deponeringsförordningen och utgör en skälig skyddsåtgärd för att förebygga att olägenhet för miljön uppstår.

En miljöplan, där riskmoment och miljökonsekvenser av det praktiska arbetsutförandet identifieras och specificeras, skall utarbetas för verksamheten i enlighet med 26 § 1 mom. miljöskyddslagen. I miljöplanen skall tydligt framgå eventuella planer på sortering och bortforsling av avfall och farligt avfall från området. Andra avfallsmottagares och transportörers tillstånd att ta emot, behandla eller transportera avfall skall undersökas och förfarande för detta framgå i miljöplanen. Likaså skall kritiska punkter vid sluttäckningen och upprustningen av rotzonsanläggningen anges på förhand, bl.a. vilket material man använder vid övertäckningen och hur massorna i nuvarande rotzon tas omhand vid eventuell bortgrävning.

En kontrollplan skall upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten i enlighet med 26 § 3 mom. miljöskyddslagen. Provtagning och analys av yt-, grund- och lakvatten skall utföras för att kontrollera att lakvatten inte läcker ut och riskerar att försämma vattenkvaliteten och miljön i omgivningen. Detaljerade uppgifter om vilken provtagare som anlitas, ackreditering av laboratoriet samt analysmetodik som används, skall också tydligt anges. Uppgifterna krävs för att man på ett riktigt och trovärdigt sätt skall kunna kontrollera om eventuell spridning av lakvatten sker. Med iakttagande av villkoren om att

upprätta miljö- och kontrollplaner finner nämnden att avslutningen av deponin inte leder till någon sådan effekt som avses i punkterna 1-4 i 22 § miljöskyddslagen.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att sökanden utgör en kommun varvid tillräcklig organisation, sakkunskap och solvens finns för att förutsättningarna för tillstånd enligt 23 § miljöskyddslagen skall anses vara uppfyllda och beviljar Saltviks kommun miljötillstånd för avslutning av deponin i Ödkarby.

Tillämpade lagrum

Tillämpade lagrum finns i detta besluts text.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift enligt avgiftsstadga. Avgiften faktureras separat.

Avstjälningsplats för vanligt avfall (3364 € -50 %*)	€	1682
Annonskostnad Ålandstidningen	€	0
Annonskostnad Nya Åland	€	0
Totalt	€	1682

*avgiften har reducerats med 50 % då ärendet gäller väsentlig omställning av verksamhet.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Karta över nuvarande deponi i Ödkarby, Saltvik
3. Planritning F 123.101 (reviderad)
4. Skärningsritning F 123.102 (reviderad)
5. Grundvattenrörens utformning enligt Ålands Vatten- och Miljöprovtagning, Maj 2007
6. Grundvattenrörens placering enligt Ålands Vatten- och Miljöprovtagning, Maj 2007
7. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i Ålands miljöprövningsnämnds ärendeakt.

Lars Janlöv
Ordförande

Erica Sjöström
Föredragande

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ansökan har anhängiggjorts hos Ålands miljöprövningsnämnd 12 juni 2002.

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 17 augusti till 7 september 2007 på kommunkansliet i Saltviks samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. Kungörelse av ansökan har delgivits fem sakägare. I kungörelsen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inget yttrande har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har inte begärt in något utlåtande.

Förklaring

Inget har tillkommit som föranlett bemötande från Saltviks kommun.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Saltviks kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet respektive Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.ax. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.